

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, péntek 1912. március 29.

70. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Felölös szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Munkásbiztosítás és népegészségügy.

A kötelező munkásbiztosításnak szociálpolitikai jelentőségét nem ismerik fel nálunk eléggé és ismeretes, hogy a magyar társadalom és közvélemény ellenséges indulattal viseltetik a munkásbiztosítás intézménye iránt, nem gondolván meg, hogy annak szociális vonatkozásain kívül mily nagy hatása van a közegészségügyre és így az egész társadalomra osztálykülönbség nélkül.

A kötelező munkásbiztosítás megalkotói bizonyára maguk sem gondoltak annak hatalmas kifejlődésére s a fejlődés kapcsán ama kiváló előnyökre, amelyek a munkásbiztosítás révén az egész társadalomnak jutnak. Ma már úgy áll a helyzet, hogy a kötelező munkásbiztosítás megteremtésével tulajdonképpen az állam és a társadalom saját kötelezettségének jó részét háritotta át magára az érdekelt munkásságra és munkaadókra s midőn 1881. nov. 17-én I. Vilmos császár ismeretes üzenetét közölte Bismarck utján a német Reichstaggal, megvetették egyuttal alapját nemcsak a szegényügy rendezésének, hanem egyuttal a népegészségügy hatalmas fellendítésének is.

Már maga az a körülmény ugyanis, hogy a munkás minden legcsekélyebb betegsége alkalmával azonnal orvoshoz jut, gyógykezelésben, gyógyszerekben, gyógyászati segédeszközökben, kórházi ápolásban, gyógyfürdőkben, szanatóriumokban stb. stb. részesül, már magában véve is óriási vívmány, szemben azokkal a viszonyokkal, amelyek fennálltak a munkásbiztosítás megalkotása előtt s fennállának még ma is, ha a szegény munkásosztály kellő gyógykezelést nem vehetne igénybe. Sőt az a körülmény, hogy az orvosi kezelés, gyógyszerek s kórházi ápolás nyújtása ma már nemcsak a tagokra, de azok családtagjaira is kötelezőleg kiterjed, az előbbi tételt még erősíti, mert pl. Budapest lakosságának több, mint fele részesül ilyenformán az állam, a hatóság és a társadalom megterhelése nélkül ingyenes gyógykezelésben. Könnyen belátható, hogy a népegészségügyre mily hatással van különösen ha még figyelembe vesszük, hogy a betegségyező pénztári tagok orvosi tekintetben sokkal jobb ellátásban részesülnek, mint a középosztály bármely betege. Ugyanis a pénztári tagnak nemcsak díjtalanul áll a házi orvos rendelkezésére, aki neki minden egészségi kérdésben díjtalan, megbízható tanácsadója, de a legkiválóbb specialisták is állandóan rendelkezésére állanak, akiket a vagyonosabb középosztálybeliek is csak fontos szükség esetén szoktak igénybe venni. A közegészségügy érdekében kívánni kell, hogy a pénztári tagok és orvosok között tényleg egy neme a házi orvosi viszonyoknak létesüljön, hogy

a pénztári tag ne csak betegség esetén forduljon orvosához, hanem általában ő benne lássa azt a tanácsadót, akinek utasítását lakás, ételmezés, gyermeknevelés és a nemi élet hygieniája tekintetében nemcsak követnie, de kikérnie is kell.

A pénztáraknak az a törekvése, hogy orvosait tisztelgesen díjazzák, bizonyára siettetni fogja e viszony kifejlődését, amely által a pénztári tagok és az orvos közti bizalom helyre áll. A munkásbiztosítás népegészségügyi hatása nyilvánul a balesetek elhárítására, az ipari betegségek megelőzésére, járványok és fertőző betegségek elkerülésére irányuló működésben is s a munkásbiztosítás érdeme az a nagy küzdelem, amely az ugynevezett népbetegségek ellen, a tuberkulózis, alkoholizmus és szifilis ellen ma már Európaszerte megindult s bizonyára nem ok nélkül kérkedik a Németbirodalom, hogy az ő példás és uttörő intézményei a munkásbiztosítás terén eredményezték azt, hogy a tuberkulózisban elhaltak száma majdnem a felére szállott le. Mig ugyanis a Németbirodalom 1876-ban minden 1000 lakos közül 31 halt meg tüdővészben, e szám ma már 17-re csökkent. Nagy arányban csökkent a vakok száma is, a céltudatos balesetelhárítási intézkedések s az idejében alkalmazott gyógykezelés következtében.

A rokkantbiztosítási intézmény különösen nagy mértékben hozzájárult azokhoz a kiváló szociálegészségügyi eredményekhez, amelyekkel a Németbirodalom dicsekedhetik s amelyek, ugyszólván állami áldozatok nélkül az érdekeltek költségére létesültek. Mert bizonyos az, hogy a társadalomnak nagy problémája a gyógyíthatatlan betegségben szynlódók ellátása s ez nemcsak azért okoz gondot, mert terhet jelent a közönségre, vagy az egyesre, hanem azért is, mert az ilyen betegek megsibbasztják környezetük egész tevékenységét, amelltt a fertőzés állandó veszélyét képezik. A rokkantbiztosítás e bajokon annyiban segít, hogy a gyógyíthatatlan beteget el látja s igyekszik gyógyítását a legköltségesebb eszközök igénybevitelével is elősegíteni, vagy pedig a beteget szanatóriumba, gyógyintézetbe elhelyezni. Általában a szanatóriumok létesítése s ezáltal a hygienia fejlődése sokat köszön a munkásbiztosításnak.

Ausztriában és Magyarországon a munkások betegségyező pénztárai voltak azok, amelyek első ízben létesítettek tüdőbetegek gyógykezelésére szanatóriumokat, Németországban a pénztárak nagyszámu szanatóriumot, erdei üdülőtelepet és más gyógyintézetet tartanak fenn, ami által a társadalomnak igen kiváló szolgálatot tesznek.

A munkásbiztosítás és közegészségügy hatása már a jövő nemzedékre is kiterjed, az anyasági biztosítás, az anyák védelme a terhesség idején, amikor nemcsak szülésznőt vagy

szülészt, de még szakképzett ápolónőket is bocsát a gyermekágyas nők rendelkezésére; a gondoskodás, melyet a gyermekvédelemre fordít, szülő nők otthonának létesítése stb. stb., mind-mind a jövő nemzedék egészségének megóvására és a normális fejlődésnek elősegítésére van irányítva. A munkásbiztosító pénztárak a közegészségügynek, de általában az orvosi tudományoknak megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek a statisztikai adatok által, amelyek ugyszólván a munkáshygenia tudományának alapvetői voltak.

Nagy figyelmet érdemel az a tendencia, amely ujabban a munkásbiztosító pénztárakban mindinkább erőre kap, hogy ne csak betegek gyógyításával, de a betegségek megelőzésével is foglalkozzanak és az újabb törvényes intézkedések, amelyek a pénztárak profilaktikus működését lehetővé teszik (ilyenek a szoptatási jutalmak, tej rendelése, fogászati klinikák, különböző dispensairek, tengeri fürdőhelyek és egyéb gyógytelepek igénybevétele), csak megerősítik a munkásbiztosítás népegészségügyi működését, úgy hogy mindazoknak, akik az egészségügy fejlődését szívükön hordják, e hatalmas tényezővel jobban és több jóakarattal kell foglalkozniok.

Megemlítést érdemel, hogy a munkásbiztosító pénztárak vezető tisztviselői országos értekezletükön felismerték a pénztárak ezirányú tevékenységét s kimondották:

- 1., hogy a munkásbiztosító pénztárak a tagok segélyezési és balesetkártalanítási igényei kielégítésének szükkörű feladatán tulmenőleg a munkásegészségügy javítását elsőrendű feladatnak tekintsék,
- 2., hogy a munkásbiztosító pénztárak e feladatokat szem előtt tartva, az antialkoholizmus, tuberkulózis és szifilis elleni védelem, csecsemő-, gyermek és anya-védelem, munkáslakás, munkás-ételmezés, munkás-szanatóriumok, gyári- és műhely-hygiene stb. terén társadalmi mozgalmakat kezdeményezzenek, irányítsanak és így addig is, mig törvényes hatósági intézkedések szolgálják a szociális egészségügy javításának ügyét, a munkásbiztosítással szerves kapcsolatban lévő profilaktikus működés kellő figyelembe részesüljön,
3. hogy a 2. pontban felsorolt kérdésekben mielőbb törvényes és hatósági intézkedések szorgalmaztassanak,
4. hogy az 1907. XIX. t.-c-nek a baleset elhárítására vonatkozó rendelkezései a gyakorlati életbe vitessenek, különös figyelemmel arra, hogy e törvénynek a balesetek megelőzését célzó törekvései ezideig gyakorlati kifejezésre egyáltalán nem jutnak,
5. hogy az ipari alkalmazottak baleset elleni védelméről és az iparfelügyelőkéről szóló 1893. XXVIII. t.-c. mielőbb teljesen végrehaj tassék.

Ismeretesek a pénztárak által rendezett közegészségügyi népszerű előadások, amelyekben nemcsak az egyes betegségek mi-
benlétéről, a rendes és egészséges táplál-
kozásról, tisztaságról stb. adnak felvilágosítá-
sokat, hanem egyúttal hasznos utbaiga-
zításokat is ad, miképpen lehet az egész-
séget megóvni s a betegségeket elkerülni. A
rőpiratok egész tömegei kerülnek a pénztár
útján a tagok kezeibe ugyancsak a betegségek
elleni védekezés és az egészségügyi szabályokra
való kitanítás céljából. A pénztárak tárják fel
azokat a mizériákat, melyek a lakásügy terén
fennállanak és amelyeknek orvoslását nemcsak
sürgetik, de irányítják is és végül még egy
fontos terep áll a pénztárak előtt és ez a
gyári és műhely-hygieneia ellenőrzése és meg-
javítása. Még csak arra az egy körülményre
kivánok rámutatni, hogy a pénztár gondosko-
dása nemcsak a fizető tagokra, de keresetnél-
küli tagjaira is kiterjed, mert, mint ismeretes,
a munkából kilépett tagok tagsági igényeiket
bizonyos időig nem vesztik el.

Nem lehet említés nélkül hagyni azt sem,
hogy a munkásbiztosító intézmények által
gyűjtött tőke a közegészségügy érdekében mily
előnyösen használható fel. Elég, ha rámutatunk
a német rokkantbiztosító pénztárak tőkéinek
elhelyezésére, mely szerint közel 900 millió
márkát fordítottak szociálegészségügyi intéz-
mények létesítésére.

Ha vizsgáljuk a statisztikai adatokat,
amelyek a magyarországi s külföldi munkás-
biztosító pénztárak működéséről szólnak és
ezek alapján foglalkozunk a kezelési költsé-
gekkel, amelyeket vádképpen szoktak a pénztárak
ellen hangoztatni, akkor arra az eredmé-
nyre jutunk, hogy a kezelési költségek
nálunk nem nagyobbak, mint a külföldön s
hogy ezek a pénztárak forgalmával arányban
állanak.

Ha a munkásbiztosítás szociálhygieniai
jelentőségéről át lesz hatva minden illetékes
tényező, akkor lehet együttes erővel oda töre-
kedni, hogy a munkásnépnek a betegségek
pénztárak legyenek a mentővái a betegségek
ellen és ez intézményben legyen a nép-egészség-
ügynek hatalmas támasza.

Kis Adolf

A közigazgatási bíróság döntései.

Fiume városának ügyeit a régi képviselő-
testület tavalyi fölösztatása után statutum
szerint a Zanella és Corossacz által vezetett ál-
landó bizottság intézte, amelynek ilyenkor szé-
lesbített hatásköre szokott lenni, de ez ideig
nem tisztázták, hogy funkciója mely időpont-
ban ér véget. A bizottság összeülőközésbe ke-
veredett a kormányzóval. Gróf Wickenburg
István az új választás lezajlása után, június
8-án meghívókat adott ki, amelyekben az új
képviselőket ünnepies fogadalmat letételére in-
vitálta s meghagyta nekik, hogy polgármestert
és két alelnököt válasszanak.

E rendelkezés miatt nagy vihar tört ki.
A szabad város dolgait ideiglenesen gondozó
bizottság a kormányzói meghívóra erélyes tiltakozással felelt. Azt vitatta, hogy a kormányzó
súlyosan megsértette a törvényt, mert a
képviselőtestület további szervezését nem lett
volna szabad elrendelnie, míg a bíróság a kép-
viselőválasztások miatt beadott panaszok fölött
nem határozott s a választásokat érvényesek-
nek nem mondotta ki. Tiltakozását panaszba
foglalta, s sürögösen elküldötte a közigazgatási
bíróságnak s kérte, hogy a fontos kérdésben
szóbeli tárgyalást tartsanak.

A közigazgatási bíróság a kérelmet —
bár a kormányzó ellenezte — nem teljesítette

s az irások bizonyítékok beszerzése után mi-
nap tanácsülésében hozta meg közjogi szem-
pontból nagyjelentőségű határozatát, mely Fiume
szervezetének több homályos kérdését tisztázza.

Első sorban azzal foglalkozott: vajjon a
panasz joga megilleti-e a fiumei állandó bi-
zottságot. E jogot ugyanis törvényes intézkedé-
sek alapján kifejezetten a törvényhatósági bi-
zottság, vagy e bizottság tagjainak fele része
gyakorolhatja a város statutumában, azonban
a képviselőtestület felosztatásakor ennek hely-
lyébe az állandó bizottság lép a rendestől el-
térő, szélesebb hatáskörrel. Ennek terjedelmét
olyképpen magyarázta, hogy a panaszjog is
beléje tartozik, melyet a kormányznak, a kor-
mányzóknak és a miniszter bármely más köz-
egének sérelmes intézkedései miatt szabadon
gyakorolhat.

Ezután a második rendezetlen kérdést
oldotta meg, hogy a panaszjog mikor szűnik
meg. A fiumei statutum magyarázásából azt
a következtetést vont le, hogy az új közgyű-
lés megalakulása után a régi képviselőtestü-
letnek hatásköre csak akkor szűnik meg, ha
az alakuláshoz már oly szaka következett el,
amikor az állandó bizottság kiegészítő működé-
sére nincs szükség. Ily időpont pedig a forma-
litások után jelentkezik, midőn az új képviselő
a kormányzó kezébe az ünnepies fogadalmat
letették. Innen lehet csak beszélni arról, hogy
a képviselőtestület érdemleges munkát végez.

Tavaly az új fiumei képviselők ünnepies
fogadalmának letétele június tizenhetedikén
történt, míg az állandó bizottság június tizen-
hatodikán tartotta meg azt a viharos ülést,
melyen elhatározta, hogy a kormányzó meg-
hívója miatt panaszt tesz. Ezért a közigazga-
tási bíróság kimondotta, hogy a fiumei bizott-
ságnak joga volt a kormányzó cselekedete
ellen panaszkodni.

Ez előzetes kérdések tisztázása után
hosszasan érdemben tárgyalták a panaszt s meg-
vitatták: vajjon a kormányzó követett-e el
törvénytételt.

A tárgyalás alapja Fiume városának sta-
tutumuma volt. E szerint a kormány közege az
ujjonnan megválasztott képviselőknek igazoló
bizonyítványokat ad, melyek őket a közgyűlés-
ben való részvételre jogosítja fel. Ezekben a
bíróság magyarázata szerint közjogunk sarka-
latos elvéből eredő elővélemény van, hogy a
megválasztott képviselők jogait korlátozás
nélkül gyakorolhatják, míg a választás ellen
beadott jogorvoslatokat el nem bírálják.

A hosszú közjogi vita után — melynek
fázisait még a magyar országgyűlés házsa-
bályainak analog intézkedéseivel, valamint a
törvényhatósági és községi törvények interpre-
tálásával egészítették ki — a közigazgatási bi-
róság kihirdette határozatát s kimondotta, hogy
gróf Wickenburg István fiumei kormányzó
meghívójának kibocsátása által nemcsak nem
követett el törvénytételt, hanem szabályrende-
letben gyökerező kötelezettséget teljesítette.

Ugyanekkor a fiumei bizottságnak
még két panaszja került tárgyalásra. Mind-
kettő a júniusi képviselőválasztásokkal volt
kapcsolatos. Egyiket a városi képviselőtestü-
let határozta, másikat pedig a fiumei tanács
által kifüggesztett választási hirdetmények
miatt adták be. E panaszokat a bíróság vissza-
utasította, mert a városi bizottság panaszt bi-
róságnál csak a kormányznak vagy a kormány
közegének sérelmes intézkedése miatt tehet.

A közjogi szempontból kiválóan fontos
bírói határozat, mely Zanellák csufos kudarcát
jelenti, a napokban érkezett le Fiume vá-
rosához s körötte nagy vitaközlés folyik.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— **Wickenburg István** v. b. t. t., gróf kormányzó
és neje, sz. Pückler-Limpurg Zsófia grófnő, a telti hó-
napokban fogadnak minden hó 1-én és 15-én délután
4—6 óra közt.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir.
biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekin-
thető naponta d. e. 10-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A Nákó-könyvtár az állami tisztviselők egye-
sülete tagjai részére minden pénteken este 6-tól 7-ig
áll rendelkezésre a Cambieri-téri állami elemi fi-
iskolában.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig
áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este
7 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— A tersattói Frangepán-vár naponta meg-
tekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a
susáki hiddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a
susáki Boulevarde-on.)

— **József főherceg** diszkertje (a kormányzó
palota mellett) megtekinthető a fenséges család távol-
létében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert
zárván van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rizshántoló-
gyár, a papírgyár, a kőolajfinomítógyár, a torpedógyár
és a susáki Litoralis konzervgyár csak az illető gyár-
vezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A kivándorlási ház megtekintésére (Via In-
dustria) a kir. kormányzó ad ki belépőjegyeket.

— **Károly István főherceg látogatása a
kormányzónál.** Megemlékeztünk már arról,
hogy gróf Wickenburg István kormányzó és
neje Pückler-Limpurg Zsófia grófnő tegnap
délelőtti látogatást tettek az „Ul“ jachton
Károly István főhercegnél és nejeinél Mária
Terézia főhercegnőnél. A látogatást ma délelőtti
10 órakor viszonzotta Károly István főherceg.
Vendégével Cassini nyugalmazott admirálissal
megjelent a kormányzó palotában s látogatást
tett gróf Wickenburg Istvánnal és nejeinél.

— **Klotild főhercegnő vendége.** Károly
István főherceg ma délelőtti gróf Wickenburg
István meglátogatása után Cassini admirálissal
a Villa Giuseppebe ment, ahol fenséges roko-
nait, Klotild főhercegnőt és Erzsébet főherceg-
nőt látogatta meg. Károly István főherceg csa-
ládjával még néhány napig Fiumében marad.

— **A kormányzói pár tengeri kirándu-
dulása.** Gróf Wickenburg István kormányzó és
neje Pückler-Limpurg Zsófia grófnő ma dél-
után sétakirándulást rendeztek a Quarneron. A
kirándulásra hivatalosak voltak: Erdődy Imre
gróf és családja, Hurdegg Hans gróf és gró-
né, Harrach Alfréd gróf és grófné, Hoyos Ed-
gar gróf és grófné, Károlyi Alajosné grófné,
Khevenhülle Edina hercegné, Kinsky Margit
grófnő, Reventlow gróf és grófné, Salm György
gróf és leánya, Sprinzenstein Mariane grófnő,
Szirmay Sarolta grófnő udvarhölgy, Schmidt-
Zabierow Artur báró és báróné, Vay-Mikes
báróné, Wlassics Gyula v. b. t. t., közigazga-
tási bírósági elnök és neje, Velics Lajos v. b.
t. t. müncheni követ és neje, Török Gyula cs.
és kir. kamarás, miniszteri oszt. tanácsos.
Leard János és Verneda Emil miniszteri titkár,
dr. Egan Béla, Velics László és Crouy-Chanel
László gróf miniszteri s. fogalmazók. — A ki-
rándulók egy része az „Előre“ gőzöslőn dél-
után fél 2 órakor indult el az Adamich-
mólóról.

AZ ÖREGEM

is mindig azt mondta, hogy szeplők elűzésére, valamint
finom, puha bőr és fehér tekintet elérésére és megővésére nincs
jobb szappan, mint a világhírű „Steckenpfeiler“ lillio-
tejszappan. Védjegye „Steckenpfeiler“, készíti Bergmann
& Co. cég Tetschen a/E. — Kapható minden gyógyszerár-
drogéria-illatszer s minden e szakmába vágó üzletben.
Darabja 80 fillér. — Hasonlóképpen csodálatosan beváltak a
Bergmann-féle „Manera“ lillio-tejkrém fehér és finom
női kezek megővésére, ennek tubusa 70 fillérről mindenütt
kapható.

— **Látogatás Károly István főhercegnél.** Tegnap délelőtt 11 óra után Fuhrmann Ferenc miniszteri tanácsos, a tengerészeti hatóság elnökhelyettese látogatást tett Károly István főherceg és nejénél, Mária Terézia főhercegnőnél az „Ul” jachton. Fuhrmann miniszteri tanácsos beírta nevét a látogatók könyvébe.

— **Személyi hír.** Dr. Heinrich Gusztáv, a Tudományos Akadémia főtitkára tegnap Fiuméba érkezett s ma tovább utazott Lovranba, ahol két hétig szándékozik üdülni.

— **Nem sikerült a «Giovine Fiume» fel-
élesztése.** Az ismert ravennai viselt dolgai miatt feloszlatott „La Giovine Fiume” tagjai mint jelentették, ez év február havában „Associazione Giovane Fiume” néven régi egyesületüket újból felélesztették s az alapszabályokat a belügyminiszteriumnak bemutatták. A belügyminiszterium, mint értesülünk, az alapszabályok láttamozását megtagadta, mert az egyesület alapításának körülményei kétségtelenné teszik, hogy a jelen esetben az Ifjú Fiume „La Giovine Fiume” nevű egyesület újból való megalakításáról van szó, amely egyesület államellenes működése miatt oszlatott fel. A belügyminiszter utasításához képest dr. Vio Ferenc polgármester intézkedni fog, hogy a nem engedélyezett egyesület ideiglenes működését haladéktalanul szüntesse be.

— **Zanella kaucióügye a táblán.** Mint értesülünk a buda-pesti kir. tábla helybenhagyta a fiumei kir. törvényes ítéletét, mellyel Zanella Rikárdot, a „La Voce del Popolo” kiadóját óvadék nélküli politizálás miatt 200 koronára ítélte.

— **Házasság.** Rucan Aldo dr. ügyvéd eljegyezte Fest Livia kisaszonny, Fest Kálmán nyug. miniszteri tanácsos hájas leányát.

— **Sajtóhiba.** Az Ön. megélt Népbank megalakulásáról szóló tegnap i tudósításunkban az igazgatóság nyereségrészes edéséről említett husz százalék tíz százaléknak olvasandó.

— **Egy budapesti ügyvéd balesete.** A tegnap este Lussinpiccolóból ideérkezett „Tátra” gőzösön súlyos baleset történt. Puskásy Gyula budapesti ügyvéd Lussinpiccolóból visszajövet feleségével együtt a „Tátra” gőzösön tartózkodott. A kiszállásnál Puskásy megcsuszott és elesett. Az esés folytán kártörést szenvedett. Az elalélt ügyvédhez Jellouscheg dr. rendőrvost hívták, aki segélyt nyújtott a sebesültnek. Az ügyvédet azután az Európa-szállóba vitték, ahol felesége ápolja.

— **Képkiallítás.** Antal Sándor festő, állami polgári iskolai rajztanár Fiume város és környékének természeti szépségeit megörökítve, műveiből gyűjteményes kiállítást rendez, melynek ünnepélyes megnyitása március 31-én délelőtt 10 órakor lesz. A kiállítás a Cambrieri áll. polg. fiúiskola rajztermében nyílik meg. Megtekinthető március hó 31-től, április hó 9-ig naponta délelőtt 9-től 1-ig, délután 2-től 4-ig. Szabad bemenet. Bejárat a III-as számú kapun.

— **Szökés a börtönből.** A törvényszék udvaráról tegnap délután 3 órakor megszökött Giannoni Ferenc, akinek bűneivel több alkalommal részletesen foglalkoztunk. Giannoni — mint ismeretes — ellopta a Hoffmann-cég teherszállító automobilját, amiért hat hónapi börtönt kapott. Ogulinban még gyujtogatásért, Triestben lopásért kellett volna felelősségre vonni. Giannoni tegnap délután 3 fegyencársá kíséretében a törvényszék udvarán sétált. A négy rabot egy őr kísérte. Amint az őr néhány pillanatra elfordult, Giannoni hirtelen megugrott s macskaugyességgel kezdett mászni a törvényszéki épület lépcsőszerű falán, ott ahol az udvar kerítőfala s az épület sarkot alkot. Három méternyi magasságban elérte a fal párkányát s egy erőteljes lendülettel felvetette magát az udvarfal tetejére. Ebben a pillanatban az őr észrevette a szökést. Ráemelte fegyverét Giannonira, aki azonban lelapult a falra. A karabélyban nem volt töltés, amit Giannoni is észrevett, tehát tovább

folytatta a szökést. Néhány métert futott még a falon, azután egy három méternyi mélységben fekvő lépcsőzetre ugrott, amely az óvárosba vezet. A börtön-őr a szökésről azonnal értesítette Sarok őrmestert, aki a rendőrségre telefonált. A rendőrség azonnal hozzáfogott a kereséshez s egész délután razziát tartott az óvárosban. Giannoni lakását is felkeresték a rendőrök, de a megszökött rabnak ott nyoma sem volt. Giannoni egyizben már megkísérelte a szökést, de akkor sokkal komplikáltabb, furfangosabb módon. Nyolc nappal ezelőtt, amikor a rabok sétálni mentek az udvarra, Giannoni a cellájában maradt. Nagynehezen sikerült neki az ágya alatt levő padlódeszkákat felfeszíteni, azután kezeivel kiásta a mennyezetet. Ezt több napon keresztül csinálta, a cellavizsgálatoknál azonban nem vehették észre a dolgot, mert a kiásott gödör a fekvőhelye alatt volt. Egy éjszakán azután megkísérelte, hogy a mennyezetet áttörje, de e közben olyan nagy zajt csapott, hogy észrevették kísérletét és megakadályozták a szökésben. Tegnap Giannoni felesége és nővére a rab cellájában voltak, ahol olaszul beszélgettek vele. Az őr a beszédből semmit sem értett. Megállapították azt, hogy a menekülésénél meg is sebesült. Amikor leugrott a falról, homlokán és hátán több zúzódást szenvedett. A lépcsőkön vérnyomokat is találtak. Giannoni csak a rabok kabátját viselte. Nadrágja, mellénye, kalapja az övé volt. Ugy látszik, hogy szökésében segédkezett valaki, mert ha rabkabátban menekült volna, okvetlenül felismerik.

— **Iskolai kirándulások.** Április 2-án a debreceni ref. kollégium növendékei tanáraik vezetése alatt Fiuméba érkeznek. A tengerészeti hatóság a kirándulók rendelkezésére bocsátotta gőzöseit, amelyen Garády Vikter, a halbiológiai állomás vezetőjének ellenőrzése mellett halászati kirándulást rendeznek. Ugyancsak halászati kirándulást rendeznek majd az április 3-án ideérkező turkevei polgári fiúiskola növendékeinek és tanárainak mintegy ötven tagu kiránduló csapata részére is.

— **A «Tzigana»** A városi színház tegnap esti bemutatója frappáns bizonyítéka annak, hogy Magyarországot a legközelebbi külföldön is csak mint a cigányok és a juhászok hazáját ismerik. *Leoni Ferenc*, a „Tzigana” szerzője saját kijelentései szerint nagy magyarbarát s a magyar nemzetért és muzsikájáért nagyon lelkesedik. Hogy érzelmeit tettekkel is bebizonyítsa, megírt egy négy felvonásos operát, amelyben a cigányleány felesége egy juhászbojtárnak, akitől azonban nemsokára elszökik első szerelmével, egy deli cigánylegény-nyel. A gyermeke utáni vágy azonban visszazúri urához, ahol megmérgezi magát és meghal. A darab zenei értékének bővebb méltatásáért el kell tekintetünk és csak azt jegyezzük meg, hogy igen színes és erős drámai muzsika, amelynek a hangszerelése azonban nagyon emlékeztet Puccinira. Ami azonban ebben az olasz operában új szín és hang, az a magyaros dallamok feldolgozása. Az opera főtémája a „Magasan repül a daru” kezdetű közismert népdal, melyet elég ügyesen, a magyar ritmus teljes átéréssel variál a szerző, aki a harmadik felvonásban hatalmas kórusal énekelte a mi gyönyörű nótánkat, amely a bemutató előadás publikumának nagyon tetszett. A darab rendezése és kiállítása azonban a magyarságról való tájékozatlanságával tisztára botrányos. A magyar juhászok rojtos hordtát uszónadrágba bujt, szürke gamáslis, sarkantyus granicsárok voltak és a csárdajelenetben lengyel zsidónak öltözött cigányok kótából muzsikáltak. A primadonna pedig egy magyar szimfoniára bállettet táncolt. A szereplők közül gyönyörű játékaival és énekével messze kitűnt Raccanelli kisasszony, aki a címszerepet adta, továbbá a királyi biborba, részt a pályókára vetett, vörös ágyterítőbe bujtatott cigány szerepében Lunardi baritonista. Stanzani tenorista igen gyöngye juhász bojtár volt és

nem csoda, ha megszökött tőle a felesége. A darab lehetetlen kosztümjein és rendezésén különben megbotrányozott maga a szerző is, akit tegnap zajosan ünnepeltek. Két magyar nemzeti színti bakérkoszorút is kapott, a melyek egyikén a következő magyar címmel díszített felirás volt: „Leoni Franco mesternek a „Tzigana” opera kiváló szerzőjének hálás elismerésük jeléül fiumei magyar tisztelői, 1912. márc. 27.”

— **Joris Máté nyugalombavonulása.** Harminchétévi buzgó és lelkiismeretes munkásság után nyugalomba vonult a helybeli gimnázium egyik érdemes és köztisztviselőben álló tanára, Joris Máté. Ez alkalomból a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendkívül meleg hangú elismerő iratot intézett hozzá. *Kankovszky Ferenc* miniszteri tanácsos, mint a kormányzóság közoktatásügyi osztályának vezetője, szerdán délben adta át ezt az okiratot a tanári karnak ez alkalomból tartott rendkívül kari ülésében. A megjelent miniszteri tanácsos igen kitüntető szavakkal üdvözölte a mindig szeretettel és bár olasz nyelven, de magyar szellemben nevelő, érdemes professzort. *Mozog István* igazgató a tanári kar bucsuját fejezte ki az ünnepelelt előtt, aki könnyekig meghatva mondott köszönetet munkája emez erkölcsi felismeréséért és végső istenhozzádot szerető és tisztelő kollégáinak. A magunk részéről csak örömmel üdvözölhetjük ezt a szép ujtást, mely a tanári munka értékének igaz érdeme szerint való elismerését bizonyítja és talán kiinduló pontul szolgálhat a nemzetnevelő tevékenység minél lelkiismeretesebbé és minél megbecsültebbé tételére.

— **A Szabad Lyceum előadása.** Mint jeleztük, *Szell Lehel* cs. és kir. tengerészeti mérnök, a helybeli haditengerészeti akadémia tanára, holnap pénteken este fél 7 órától fél 8-ig az állami felsőbb leányiskola felolvasó termében előadást tart a modern hadihajók fegyverzetéről a páncéllapok gyártásával kapcsolatban. Az előadást rendkívül érdekes vetített képekkel fogják kísélni, amelyek bemutatására a hadügyminiszterium külön engedélyt adott ki. *Szell* mérnök holnapi felolvasása nem lesz berekesztő előadás, mivel azt jövő héten még egy felolvasása fogja követni.

— **Eltűnt matróz.** A mult héten érkezett Fiuméba a „Minister Delbeche” dán gőzös, amely a Baross-kikötőben vetett horgonyt. Tegnap a hajó parancsnoka bejelentette a révhivatalban, hogy Tompson Charles 50 éves angol matróz eltűnt a hajóról. Nem valószínű, hogy elszökött volna, de azt hiszik inkább, hogy baleset érte. A révhivatal az eltűnést bejelentette a rendőrségnek.

«Hungária» szálló és étterem

:: Fiume, Viale Deák. ::

Izletes magyar és német konyha. Éjjeli 2 óráig nyitva. - Polgári árak. - Kitűnő kiszolgálás. - Olcsó havi penzió. - - Jutányos és szigorúan tiszta nappali és hónapos szobák. - Szives pártfogást kér

==== Pusnik F. ====

A kuglizó szerdára és vasárnapra kiadó.

Tisztességes szállók

ujszülött gyermekét

mesterséges táplálásra elfogadná Sutus Károlyné Via Istria 90. III. em. 25.

Uri családból való megbízható harminc éves asszony ajánlkozik házakhoz varrni, vagy főzni. Cim a kiadóban.

Csak Mauthner-féle magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek még akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy ez csakis a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges.

TÓZSDE

Budapesti Értéktőzsde.	Márc. 27 zárlat	Mai ár. 1/2 óra
Magyar hitelrészvény	859.25	868.—
Osztrák hitelrészvény	653.—	657.—
4%-os koronajáradék	89.60	89.80
Osztr.-magy. államvasut	733.—	735.—
Jelzálogbank	489.—	494.—
Leszámitolóbank	547.—	551.—
Hazai Bank	303.—	305.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	671.50	679.—
Rimamurányi	721.—	723.—
Salgótarjáni	723.—	727.—
Közuti Vasut	794.50	798.50
Városi Villamos	428.—	428.50
Adria	513.—	—
Déli Vasut	104.—	—
Magyar Cukoripar	3145.—	—
Rizsgyár	4065.—	—

Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként)	Márc. 27 zárlat	Mai ár. 1/2 óra
Buza áprilisra	11.34	11.43
Buza májusra	11.33	11.42
Buza októberre	10.63	10.69
Rozs áprilisra	9.81	9.94
Rozs októberre	8.61	8.70
Tengeri májusra	8.68	8.75
Tengeri júliusra	8.66	8.72
Zab áprilisra	9.55	9.68
Zab októberre	8.30	8.39

Bécsi Értéktőzsde.	Márc. 27 zárlat	Mai ár. 1/2 óra
Osztrák hitelrészvény	654.—	657.—
Magyar hitelrészvény	857.50	861.50
Osztrák magyar államvasut	733.—	734.—
Alpesi	938.50	941.—
Déli Vasut	—	106.25
Skoda	734.—	729.—
Osztr. koronajár.	89.85	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kötések átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsönköt.	92.50
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	7300.—
Magyar Horvát Szabadhajózás	1005.—
Orient tengerhajózási társ.	1220.—
Osztrák Lloyd	550.—
Stabilim, Tecnico	9500.—
Navigazione Libera Triest	560.—
Austro-Americana	269.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	305.—
Litorale Bank és Takarékszövet.	240.—
Banca Fiumana	630.—
Fiumei Népbank	113.—
Magyar Olajgyár	225.—
Prodotti Chimici	8700.—
I. Horvát Takarékpénztár	6000.—
Ital. Forgalmi r. t.	2300.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	500.—
Spalatoi Portland Cement	299.—
I. Trieszti Rizsgyár	366.—
Riunione Adriatica	1018.—
Assicurazioni Generali	4750.—
	Nap. 1118.—

Távirat ◀▶ Telefon

A miniszterelnök Bécsben.

BUDAPEST, márc. 28. Gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök ma este Bécsbe utazik s holnap délelőtt audiencián jelenik meg a király előtt, hogy beszámoljon tárgyalásai eredményéről.

Nincs kibontakozás.

BUDAPEST, márc. 28. Khuen-Héderváry gróf ma délelőtt, amikor Kossuth Ferenc lakásáról eltávozott, az újságírók előtt kijelentette, hogy a királynak beszámol arról, hogy nem sikerült a kibontakozás, bár a Kossuth-párt nem ragaszkodik a rezolúció szövegéhez, csupán a lényegéhez és a szelleméhez.

Bizalom a kormánynak.

KOLOZSVÁR, márc. 28. Kolozsvármegye ma délelőtt tartott közgyűlésén egyhangú lelkesedéssel bizalmat szavazott a Khuen-kormánynak.

A Kossuth párt értekezlete.

BUDAPEST, márc. 21. Ma délelőtt 10 órakor Kossuth Ferenc lakásán a párt vezető-férfiai tanácskozásra gyűltek össze, hogy megadják a végleges választ a miniszterelnök tegnapi előterjesztésére. Az értekezleten jelen volt gróf Apponyi Albert, Mezőssy Béla, Désy Zoltán, Tóth János és Szentiványi Árpád.

Az értekezlet után gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök felkereste Kossuth Ferencet, aki közölte vele, hogy a párt ragaszkodik a kormánnyal kötött megállapodáshoz.

A király husvétja.

BÉCS, márc. 28. Ha a szép idő tartós lesz, a király az idei husvéti ünnepeket szokása szerint Wallseeben fogja tölteni.

Szélhámos ügyvéd.

BUDAPEST, márc. 28. Furfangos módon akart egy elzúllott ügyvéd Samassa József egri biboros érsektől pénzt kicsalni. Minap, mikor az érsek Budapesten volt, beállított a palotájába egy uri ember, aki a főpap titkárának a Budapesti Hírlap levélpapírosára írt ajánló levelet adott át és arra kérte a titkárt, hogy tegyen erről jelentést a biborosnak. A levélben, amely alá Rükösi Jenő neve volt írva, ez állt: „Ez az ur természetűdős, aki Hermann Ottó utódjául van kiszemelve és külföldre utazik, hogy a madarak repülését tanulmányozza. Mint-hogy a kormánytól csak 200 koronát kap és ez az összeg erre a célra kevés, kérem Eminenciádat, hogy őt a maga részéről is támogathatni sziveskedjék. A titkár előtt gyanus volt az eset és a rendőrségre telefonált, ahonnan két detektívet küldtek az érseki palotába. Megállapították, hogy a furfangos kéregető dr. Rózsa József elzúllott szélhámos ügyvéd, aki különféle dolgok miatt már többször volt büntetve. Letartóztatták.

Letartóztatott leánykereskedő.

ARAD márc. 28. A rendőrség letartóztatta Fedor resicai mulatóhely tulajdonost, aki már többször szállított fiatal lányokat Resicára, ahonnan eladta őket külföldi leánykereskedőknek.

A Dráva halotta.

ESZÉK, márc. 28. Rozics György 32 éves földműves feleségével és kisleányával öngyilkossági szándékból a Drávába vetette magát. Rozicsot és a kis leányát nem sikerült kimenteni.

A bécsi repülőverseny.

BÉCS, márc. 28. A városi tanács ötven-ezer koronát szavazott meg a júniusi repülőverseny céljaira. Ebből 20000 koronás díj esik a Bécs-Baden közötti repülésre, 30000 korona pedig a rekordrepülésekre.

Vasuti tolvajok.

SZABADKA márc. 28. A vasuti áruraktárakat egy idő óta folyton megdézsmálják és a rendőrség nem képes a tolvajok nyomára jutni. Az állomásfőnökség a rendőrséggel karöltve szigorú óvintézkedéseket léptetett életbe.

Fegyver a gyermek kezében.

SZABADKA márc. 28. Balázs István és Laucsik Albert tíz éves fiuk együtt játszottak, mikor Laucsik egyszerre hat lövetül revolvert hozott elő a zsebéből és azt tréfásan Balázsra fogta. A revolver elsült és a golyó a gyermek szájába hatolva rögtön megölte a szerencsétlent.

Razzia a kávéházban.

ARAD, márc. 28. Az aradi rendőrség tegnap este Vida János rendőrtiszt vezetése alatt razziát tartott egyik előkelő kávéházban, ahol az a gyanu merült fel, hogy hazárdjátékokat játszanak nagy összegekben. A rendőrség azonban egyetlen játékos sem talált a kávéházban s a rendőrtiszt efeletti elkeseredésében

titlegelni kezdte az egyik pincért, aki beismerte, hogy a kávéházban makaót szoktak játszani. A pincér megette a feljelentést a basáskodó rendőrtisztviselő ellen.

Nagy tűzvész.

TRSZTENA, márc. 28. Tegnap kigyulladt egy ház, amelynek tüzétől a nagy szélben számos épületre átszaptak a lángok. Rövid idő alatt leégett a gimnázium, a hitelbank, a zsinagóga, a postaépület és sok magánház. Nagy mennyiségű házi felszerelés és házi állat elpusztult. Sokan koldusbotra jutottak. A postafőnök többször beszaladt az égő hivatalba, ahonnan saját maga hozta ki a veszedelemben forgó értékeket. Csak nehezen bírta az életét megmenteni.

Uj repülő ágyu.

WASHINGTON, márc. 28. Davis Eleland katonatiszt ágyut szerkesztett léghajók részére, mely a lövésnél úgy óvja meg a léghajót a zökkenéstől, hogy két csöve van ellenkező irányban, melyek közül az egyik vaktöltéssel, a másikkal egyidőben elsül.

Muszkák Kréta szigetén.

LONDON, márc. 28. A „Daily Telegraph”-nak jelentik Konstantinápolyból, hogy egy ezred teljesen felszerelt orosz katonaság Kréta megszállására elindult. Törökország megengedte, hogy az oroszok a Dardanellákon keresztül vonuljanak át Krétára. Olaszország kivételével az összes európai hatalmak közbenjártak a portánál, hogy az oroszok áthaladását megkönnyítsék.

Ujabb automobilos rablógyilkosság.

PÁRIS, márc. 28. Tegnap este Páris közelében Puvay mellett néhány rabló az országúton megtámadott egy automobilt. A rablók több lövéssel megölték az utasokat, kifosztották s aztán elmenekültek.

Párisban óriási rettegést keltett az újabb automobilos rablás híre, mert eddig a montgeroni és chantili-i rablóknak sem tudtak nyomára jutni. Eddig 572 levél érkezett a rendőrséghez s mindegyik levél más u'baigazításokat ad a rendőrségnek arra vonatkozólag, hogy merre menekültek el a rablók.

Olaszország vizi akciója.

RÓMA, márc. 28. A „Tribuna” jelentése szerint a Tharn de Revel ellentengernagy parancsnoksága alatt álló flottila a minap több olasz teherszállító hajót kísért Bombába, mert sztratégiai okokból ezt a kikötőt tartják legalkalmasabbnak a földközi tengeri keleti részén tervezett akció központjául. A hajók szenet, municiót és egyéb árukat vittek Bombába. Valószínű, hogy az olasz hadihajók rövidesen megkezdik Bomba elfoglalását.

Bányaszerencsétlenség.

BLUEFIELD márc. 28. Az itteni bányában gázrobbanás következtében eltemetett száz munkás közül négyet eddig holtan húztak ki a tárnákból. Nyolcvankét embert elvesztettek tartanak.

Véres tüntetések.

ROCKLAND (Illinois) márc. 27. Nagyobb tömeg tüntetést rendezett a polgármester ellen s beverték a rendőrség ablakait. A polgármester parancsára a rendőrök a tömeg közé lőttek. Három ember életét veszítette, kilenc pedig megsébesült. A tüntetők egy vaskereskedésbe akartak behatolni, hogy felfegyverkezzenek, de a rendőrség ebben megakadályozta őket. Rocklandba csapatok vannak utban, mert súlyos zavargásoktól tartanak.

A román király üdülése.

BUKAREST, márc. 28. Udvari körökből jelentik, hogy Károly román király a görög husvétünnep után Gasteinba utazik négy heti üdülésre. Erzsébet királyné Bécsig kíséri a királyt s Bécsben meglátogatják Ferenc József királyt. A királyné Sigmaringhbe, a király pedig Gasteinba utazik.

A pápa állapota.

RÓMA, márc. 28. X. Pius pápa állapota annyira javult, hogy tegnap ismét megkezdte fogadásait. Először Martinello bibornok jelent meg nála, azután több más egyházi méltóság, végül pedig mintegy 300 olasz és külföldi alattvaló járult a pápa elé.

Montenuovo távozik.

BÉCS, márc. 28. Híre jár, hogy Montenuovo herceg, főudvarmester a legrövidebb időn belül visszavonul állásától. Utódjául Hohenthalo herceg, triezsti helytartót emlegetik.

„Margherita“ mozgó

Via Alessandro Manzoni 3.

Csütörtök márc. 28-ától vasárnap 31-éig
Hosszu és fényes műsor.

A husvétünnep harangok.

Remek megindító dráma, mely elejétől végig leköti a néző figyelmét. — A modern mozgófényképezés egyik legszebb műve. — Kiváló mozsztinészek szereplése.

A műsört egy fényesen mulattató

KOMÉDIA

fejezi be.

The Eclipse Selling Company

Newyork Fiume

keres

az összes államokban szabadalmazott és mindenemű tészta valamint kenyér dagasztására szolgáló

Eclipse-tészta dagasztógépe

terjesztésére

30 ügyes ügynököt

az osztrák, magyar és horvát tengerpart részére.

Urak, kik a magyar, német, olasz vagy horvát nyelvet bírják és 25 koronát letétbe helyezhetnek, előnyben részesülnek.

Bemutakozhatni naponta 4—5 óráig délután a The Eclipse Selling Company képviselőjénél, **Eckel Egonnál**, Fiume Via del Fosso 9. sz.

Imperial szálló

Viale Deák, a pályaudvartól egy percnnyire.
Fiume legújabb szállodája. — 50 modernül berendezett szobával. — Szobák 2.40 K-tól feljebb Villany. — Lift. — Fürdők.

Tulajdonos **LINENBERGER S.**

Lovrana legelőkelőbb helyisége**Caffé-Restaurant****„PRINCESSE“**

a mólón.

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyekkel a tápszerkémia a háziasszonyt megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2 f. élesztő pótlásául szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2 f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek csontot képző, nagyszerű és olcsó utóeledelt nyújt.

Dr. Oetker vanilincukra a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és crème vanilliazására szolgál és teljesen pótolja a drága vanillia-csövet. Egy csomag tartalma 2—3 jó vanillia csőnek felel meg.

Kimerítő használati utasítás minden csomagon.

Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

Hungaria Pensio Lussingrande

Elegáns, napos lakószobák; férfi- és hölgy-szalón, kert. 2 terras. Villanyvilágítás.

Teljes penzió: lakás négyszeri étkezéssel napi 7.— korona.

Ragályos és tuberkulotikusok nem fogadtatnak be.

Pichelmayer Lajos tulajdonos.

Buffett Bellevue

Viale Deák (a kapucinusok új házában)

Hideg és meleg ételek, bel- és külföldi, valamint saját termelésű borok. Kőbányai polgári sör mindig frissen.

Szíves pártfogást kér
SZIRMAI GYÖZÖNÉ

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÖGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

LOVRANA**Pensió Lukács**

Elsőrendű családi otthon.

WEISS M.

nagy divat- és kézmű áruháza

Fiume, Corso II.

Kiváló újdonságok

függönyökben és szőnyegekben.

Ecry függönyök mosható szövetből, elegáns bordúrral párja ..... K. 12.—

Szinezett vászongyöngyök himzett mintákkal párja 14.50

Gyapot etamine függönyök, garantált mosható színek párja ..... 20.—

Fehér és crème csipkefüggönyök 5.50

Crème alpaca függönyök, színes himzéssel

Óriási és gyönyörű választék

Poinlace és Broché himzéstű Bonne-femme-okban.

Kedvező alkalom! Axminster szőnyegek!

Nagyság 175/250 K. 25.—

200/300 „ 36.—

Rengeteg nagy választék Szalon, Tapestry, Axminster, Imperial és Argaman szőnyegekben.

Oriási készlet.

Juta- Zsineg- Manilla- Höllender- Tapestry- és Velour- futókban méter-számról.

Ágy- és asztalkészletek szövetből és plüsből.

Divántakarók cheniglia, karaman és plüsből.

Manilla, Tapestry, Velour, Axminster, Imperial és Argaman **ágyelők**. Butorszövetek, Vetrage, Szövetfüggönyök, lambrequinek és kárpitosoknak való paszománycikkek.

Tisztelettel

Weiss M.

Fiume, Corso II.

Trieszt, Corso 9. Bécs.

Szabott árak!**Ékszer- arany- ezüst és china- ezüst-árak**

dús választékban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Steiner Ferencz

ékszerész cégénél.

::: Fiume, CORSO 35. :::

Guczul András
 ABBAZIA Antoniushof
 Elsőrangú úri és női szabó.
 Kitüntetve a párizsi nemzetközi
 kiállításon. A tavaszi és nyári
 újdonságok már kaphatók.
Ruhavasalás elfogadtatik.

Kávéház megnyitás!!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a
 volt Balaton vendéglő helyiségében levő
Riviera kávéházat átvettem.
 Éjjel nyitva. — Kitűnő kávéházi
 italok — Szombat és vasárnap
 zene. — Billiárd.
 Tisztelettel Farkas Arnold kávé

Kávé és Tejmérés

Fiume, a Kapucinus templom épü-
 letében. - Friss tej és tejtermékek,
 kívánatra házhoz is szállítanak.
Kávé. Csokoládé. Tea.
 Magyar, német és olasz lapok.
Olcsó árak!
 Számos pártfogást kér
 Ljubich Jozefin tulajdonosnő

Varieté=Hotel Susák.

Estéenként elsőrendű varieté-előadások.
 Kezdeté féltíz órakor. Beléptidij 1 korona.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

Bonavia szálló

Via Edm. Amicis. 4.

Mindkét szállóban kitűnő konyha és
 árnyas kertek. Fajborok és valódi

Pilzeni ösforrás sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

„Mercur” könyvnyomdai műintézet

FIUME

Via Operai 12.

Telefon sz. 932.

Könyvnyomdai munkák elsőrendű előállításban.

Magyar könyvnyomda.

Árajánlattal vidékre is készséggel szolgál.

Ne vegyen ékszent

mig meg nem győződik arról,
 hogy a legdivatosabb ékszent,
 legolcsóbban nálam szerezheti be
Vincze János, ékszerész
 ABBAZIA, Antoniushof.
 Divatos korall tárgyak.

Ha egészségét félti

„ADRIA”

savanyu vizet igyék,
 mely igen olcsó és kristálytisza. Baktérium-
 mentes magas hegyi forrásvíz. Természe-
 tes szénsavval telítve fertőző betegségeknél,
 étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél
 igen hasznos ital. Borral keverve,
 kellemes üdítő hatása.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep ABBAZIA Friedrichshof.

A Tengerpart
 kiadóhivatala és
 szerkesztősége
 a Vicolo dell' Ospedaleban
 levő Wurzer ház 1. emele-
 tén van.

ROSENBERGER B.

és Testvére butorraktára

Fiume Corso 34 (Struppi ház) Telef. 504.

December 16-án újra megnyitott a
 via Belvedere 290 sz. Grossich házban
 (ex Majetich) levő

nagy drogéria

Az üzlet gazdagon fel van szerelve az
 összes szakba vágó cikkekkel u. m. ás-
 ványvizek, sebészeti tárgyak, közönséges
 és zománc festékek, ecsetek, likőresz-
 szencek, olajak, tűzijátékok, hajkefék, fog-
 kefék, ruhakefék, toalettcikkek, illatsze-
 rek, spiritusz, benzin, petroleum stb.

Magyar kiszolgálás

A közönség nagybecsű pártfogását kéri

a tulajdonos.

**Fiumei első magyar rizshántoló- és
 rizskeményítőgyár részv.-társaság.**

FIUME.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
 táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

IX. évfolyam

„A TENGERPART”

IX. évfolyam

Fiume első állandó magyar napilapja.

Az Adria partvidékének egyetlen magyar sajtóorgana mely naponta 6—8
 oldalban jelenik meg.

Kitűnően szervezett hírszolgálat. Naponta 1000—1500 szónyi távirat- és telefonhír az ország és a külföld
 minden részéből. A budapesti értékpapír- és a gabonatőzsde, a bécsi értéktőzsde és a trieszti és fiumei papi-
 rok mindennapi jegyzései. Megbízható közgazdasági tudósítások. Minden párttól független országos politika.

A „Tengerpart” naponta a kora délutáni órákban jelenik meg.

Előfizetési ára: Egy évre 24.— K., félévre 12.— K., negyedévre 6.— K., egy hóra 2.— K.

Tisztviselők és altisztek fél áron kapják „A Tengerpart”-ot. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

Előfizetéseket bármely naptól kezdve posta és telefon útján is felvesz «A Tengerpart» kiadóhivatala
 Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) 1. emelet. - Telefon 229. sz. - Postafiók 105. sz.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat.

Nyomatott a „Mercur” nyomdában Fiume.